

Joan Margarit
Joana

Epíleg de Pere Rovira

Proa

JOAN MARGARIT

Joana

EPÍLEG DE PERE ROVIRA

EDICIONS PROA

BARCELONA

2022

Disseny de la col·lecció: TYPERWARE®

Imatge de la coberta: © Fragment d'un dibuix de Joana Margarit

Primera edició: 2002

Primera edició en aquest format: maig del 2022

© Hereus de Joan Margarit, 2002

© de l'epíleg: Pere Rovira, 2022

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions, SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té una qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Composició i compaginació: *Vilanrosa*

ISBN: 978-84-7588-946-7

Dipòsit Legal: B.7083-2022

Sumari

Pròleg de l'autor	9
<i>Mentre tu dorms</i>	13
<i>No hi ha miracles</i>	15
<i>Riera Pabissa</i>	16
<i>L'alba a Cádiz</i>	19
<i>Les quatre de la matinada</i>	20
<i>Matí de diumenge amb música de Lluís Claret</i>	21
<i>Pare i filla</i>	22
<i>Sant Just, 2 de març del 2001</i>	23
<i>La felicitat</i>	24
<i>Història natural</i>	26
<i>Mare i filla</i>	27
<i>Saqueig</i>	28
<i>Súplica</i>	29
<i>Últim passeig</i>	31
<i>Un pobre instant</i>	32
<i>L'endemà de la mort</i>	33
<i>Final</i>	34
<i>Llums de Nadal a Sant Just</i>	36
<i>Metro Fontana</i>	38

<i>Oceà Atlàntic, 1956</i>	39	
<i>Aigua</i>	40	
<i>Mari</i>	41	
<i>El teu llop</i>	42	
<i>Nit de juny</i>	44	
<i>Espai i temps</i>	45	
<i>Un conte</i>	46	
<i>Una fotografia penjada a la paret</i>		47
<i>Passatgera</i>	48	
<i>Record militar</i>	50	
<i>Cançó de bressol</i>	52	
<i>El present i Forès</i>	53	
<i>Professor Bonaventura Bassegoda</i>		56
<i>Primer estiu sense tu</i>	57	
<i>Quadre amb ocells</i>	60	
<i>Làpida</i>	61	
<i>L'espera</i>	62	
<i>Un lloc perdut</i>	63	
<i>Al fons de la nit</i>	64	
<i>Nota de l'autor</i>	67	
<i>Epíleg de Pere Rovira</i>		69

ORACIÓ PER A J. M. R.

*Música de l'amor, que t'amagaves
en llocs negres i dolços com les roses del jazz,
encén el dia blau, escampa't sota els pins
i fes brillar les flors, els murs, la terra.
Sigues aigua secreta que esperava,
i torna'ns un instant
la nena eterna que hem d'abandonar
en els pous invisibles.
Una mica d'instant, perquè ens ajudi
a no plorar de por ni de vergonya
davant del seu misteri de bondat.
Dóna'ns, música d'or, llàgrimes netes
com la vida que avui enterrarem.
Música santa, fes-li companyia,
tu que has vingut de l'altre món al nostre,
tu que ja saps com és el seu silenci.*

PERE ROVIRA (5 de juny del 2001)

Mentre tu dorms

En la plaça sotmesa per la pluja,
miro l'alta finestra il·luminada
que no vull perdre mai: no vull rendir-me
a la condemna de la vida.

Aquest ja no és ni un lloc de la ciutat,
ningú no seu als bancs: damunt la sorra
s'hi fan tolls que emmirallen
el rètol lluminós de l'hospital.

De tard en tard les portes automàtiques
de vidre il·luminades pel vestíbul
s'obren per cedir el pas
a una fosca figura rutinària.

Unes crosses travessen el carrer,
invisibles s'acosten a un dels cotxes,
el nostre, que ens durà sota la pluja
cap al silenciós dolor futur.

La teva calidesa ha estat efímera.

Trista felicitat d'aquesta calma
mentre recordo quan tu i jo teníem
uns matins que ens guardaven les mirades.
Em feia tanta por deixar-te sola.

Per dèbil i petita
que en la nit sigui la finestra encesa,
aquest és el consol: ja no hi haurà
cap més desemparança que la meva.

No hi ha miracles

Plovia amb deixadesa.

A les nou de la nit —dinou d'octubre—
la Joana arribava espantada al quiròfan
voltada per nosaltres, que ens quedàvem
en la saleta mal il·luminada de vora els ascensors.

Diu que ella, en un intent desesperat
de salvar-se, va dir *t'estimo* al metge.

Esperàvem la fada que ens tornés
la Joana tranquil·la, la de sempre,
els ulls espurnejant de confiança.

A les onze, mirant per la finestra,
les gotes de la pluja relliscaven
pel vidre com si ho fessin per la nit.
La nit era la fulla d'una dalla.

Riera Pahissa

For, dear me, why abandon a belief
merely because it ceases to be true?

W. B. YEATS

Et deixava a l'entrada de l'escola,
en una porta estreta d'aquell mur
que seguia la vora d'una riera seca
per tancar l'horta d'un antic convent.
Un petit pont creuava la riera:
era de ferro, el terra empostissat
amb uns taulons gastats. Dessota, al fons,
lluïen uns bassals igual que llàgrimes.
Enfront del pont, en un carrer de terra,
el taller d'un marbrista
—ple de pols i de peces en renglera
i recolzades com si fos un sòcol—
ens rebia: creuaves colpejant
les fustes amb les crosses,
i davant de la porta t'aturaves
per somriure'm abans de passar el mur.

Estimava aquell lloc desangelat:
la seva solidesa va ser un dia
també espiritual, potser la porta
era *la porta estreta*, l'evangèlica
porta d'un món més dur, amb més esperança.
Damunt de la barana del carrer
de terra del costat de la riera,
un dels homes coberts per la pols grisa
del marbrista escampava pa mullat
que els pardals es menjaven. Ens quedàvem
sempre una estona: no tenien por
de nosaltres, bullint sobre el ciment,
i el primer sol ja estructurava el dia.
La paraula *feliç* és la que em ve
per a uns matins on jo, dintre del cotxe,
m'esperava que tu em fessis adéu
amb una mà. Amb l'altra, mentrestant,
sostenies les crosses amb treballs.

Ara el teu comiat serà per sempre:
ja no podràs sortir ni tornar a entrar.
Però, és que cal abandonar una fe
sols perquè ja no sigui veritat?
Deixaré d'estar amb tu perquè no hi siguis?

Veig un matí d'hivern. Damunt del mur,
el sol envermelleix les branques altes
dels plàtans sense fulles del convent.

De la meva infantesa em queda un conte
amb l'argument borrós. Era una noia
que desapareixia rere un mur
i un cavaller desesperat
buscant-hi alguna porta: deu ser això
el que no puc mirar de front i em salvo
amb el biaix d'alguna llum passada.

T'he vist néixer, t'he vist —radiant— viure.
T'estic veient morir. Potser és això.
O potser hi ha més coses: aquell aire
net i fresc dels matins, en fer-me vell
em va deixant un mur sense cap porta,
un mur il·luminat
pel sol del teu somriure sense rostre.